

Innhold

Forord	9
Innledning	11
Hva kjennetegner et prosjektarbeid?	11
<i>Prosjektarbeid</i>	13
Barn i et prosjekt – sett utenfra og innenfra.....	14
Formålet med prosjektarbeid	16
Bokens oppbygging.....	17
1 Barne- og læringssyn som ligger til grunn for prosjektarbeid	19
Barn erfarer med kroppen og sansene	19
Barns estetiske eksistens og læring	22
Læring i fellesskap	24
Barn kommuniserer på «hundre måter»	25
Barns utforskning er uforutsigbar.....	26
For barn henger verden sammen i helheter	28
Forskjellighet	29
Barns måter å delta på.....	29
Oppsummering.....	31
2 Barn i møte med materialer	32
<i>Av Sissel Janette Aastvedt Halland</i>	
Hva er materialer?.....	33
Gjenbruksmaterialer som grunnlag for kroppslig sansing, utforskning og opplevelser	34
<i>Gode gjenbruksmaterialer for de yngste barna</i>	35
<i>Å oppleve gjenbruksmaterialer med hele kroppen inviterer til fellesskap</i>	36
<i>Barn kan gjenkjenne materialer som kan påvirke og styre leken</i>	38
<i>Uegnede gjenbruksmaterialer</i>	40
<i>Å skaffe seg og oppbevare gjenbruksmaterialer</i>	40

6 Innhold

Materialer som fordypningsarbeid	41
<i>Papiroplevelser som fordypning</i>	42
<i>Hvorfor er gjenbruksmaterialer godt egnet som fordypende tema?</i>	43
Gjentakelser, variasjon og begeistring	43
<i>Hvilke fordypende leke- og læringsmuligheter ligger i materialene?</i>	45
Små barns sosiale og kulturelle kapasitet	45
Pedagogen sin rolle og lading av materialene	46
3 Forberedelser før prosjektet starter	49
Overordnede vurderinger	49
Tid og organisering i hverdagen	49
En ukeplan gir overblikk og synlighet.....	51
Hvilke barn og voksne skal delta, og hvor mange?.....	52
Forskjellige kriterier for valg av barnegruppe	52
Hva er et tema?	52
Valg av tema.....	53
Rom og rammer er klare.....	55
Stemningen i rommet	56
Introduksjon fra gang til gang	56
Dokumentasjon av et prosjekt.....	57
Tid til forberedelser, refleksjon og dokumentasjon	58
Formidling og sparring med kollegaer.....	59
Sammendrag.....	59
4 Å komme i gang	60
Barna former prosjektet	60
Prosjekt: blader	60
<i>Barnas påkledning under prosjektet</i>	61
<i>Barnas tilnærming til bladene</i>	62
<i>Pedagogen er tilgjengelig, observerende, anerkjennende</i> <i>og viser nye muligheter</i>	63
<i>Barns sanseopplevelser er forskjellige</i>	63
<i>Spann – ny spenning til bladene</i>	64
<i>Barna finner på fellesleker med blader selv</i>	66
Sammendrag.....	67
Prosjekt: toalettruller.....	67
<i>Starten på prosjektet</i>	67
<i>Imitasjon, speiling og felleslek</i>	68
<i>Ny spenning til leken</i>	71
<i>Når nytt materiale tilføres det kjente, gir det ny energi</i>	72

<i>Papirprosjektet utvikler seg til lek og utforsking med former og farger på overheadprojektor.....</i>	73
<i>Temaer sprer seg ofte til andre barn og voksne.....</i>	74
Prosjekt med malertape	74
<i>Refleksjon endrer rammene for prosjektet.....</i>	76
<i>Utdrag av intervju med Lone, som er ansvarlig barnehagelærer for prosjektet..</i>	77
<i>Tapeballer – pedagogen viser nye muligheter.....</i>	79
<i>Tape på stolben .....</i>	79
<i>Medinnflytelse, medbestemmelse og skapere av sin egen kultur.....</i>	80
<i>Tape ble en aktivitet for alle.....</i>	80
Prosjekt med pinner	81
<i>Temaet ble funnet på gjentatte turer .....</i>	81
<i>Pinner som symbol for noe annet.....</i>	82
<i>Fellesskap rundt pinner .....</i>	82
<i>Pinneinnsamling.....</i>	83
<i>Maling av pinner.....</i>	83
<i>Utfordringen for den voksne .....</i>	84
Jettes første prosjekt med halvannet år gamle barn	85
Å bade i sanser – fellesskap og relasjoner.....	85
<i>Baller og sugerør .....</i>	86
<i>Silkepapir og luft.....</i>	87
<i>Svamper .....</i>	88
Baller og runde ting – et prosjekt med de aller minste barna.....	89
5 Pedagogens rolle.....	92
Å innta et barneperspektiv	92
Å avstemme seg med barna	92
Ikke-detaljert planlegging.....	94
Å åpne dører for barna	94
Viktige vurderinger før, under og etter et prosjekt	94
Gevinst og læring for de voksne.....	95
Foreldreinvolvering.....	96
Utfordringer for den voksne	97
Frustrasjon underveis i prosjektet – årsaker og handlingmuligheter.....	97
6 Samtale og intervju med kunstner og atelierista Kirsten Fristrup	100
Å forholde seg åpen overfor barns uuttalte språk.....	101
Kommentarer til intervjuet med Kirsten Fristrup.....	108
Litteratur.....	111